

STM/Kirjaamo
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

ASIA **Lausunto työterveyshuoltolain muuttamisesta**

Viite **STM:n esitys STM096:00/2009**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt kirjeellään lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi liittyen työterveyshuoltolain 7 §:n muuttamiseen.

Esityksen mukaan työnantaja voisi hankkia työterveyshuoltoon sisältyvät laboratorio- ja kuvantamispalvelut sekä kliinifysiologiset tutkimukset myös erikoissairaanhoidolaissa tarkoitelta sairaalalta tai muulta toimintayksiköltä. Lakimuutoksen myötä ko. palvelut tulisivat sairausvakuutuslain perusteella korvattavaksi osana työterveyshuollon hyväksyttäviä kustannuksia.

Lakimuutoksen vaikutukset

Rahoitusjärjestelmien sekoittuminen

Esitetty lakimuutos olisi omiaan sekoittamaan keskenään terveydenhuollon kaksi erillistä rahoitusjärjestelmää. Muutoksen myötä verorahoitteisen julkisen sektorin toimintayksikön tuottamiin palveluihin kohdentuisi myös sairausvakuutuskorvauksia. Julkisen sektorin tuottantoyksikkö on saattanut saada suoraa valtionapua investointeihinsa ja saa sitä välillisesti kuntien asiakkuuksien kautta.

Lääkäripalveluyritykset ry:n (jäljempänä LPY) katsoo, että esitetty lakimuutos kannustaa hyödyntämään kahta erillistä rahoitusjärjestelmää kyseisten palvelujen tuotannossa.

Vaikutukset terveystalvemarkkinoihin ja kilpailuvääristymät

Terveystalv palvelujen tuottajat ovat markkinoilla toimiessaan eriarvoisessa asemassa muun muassa arvonlisä-, tulo- ja kiinteistöveron suhteen. Julkisen sektorin palvelutuottaja saa palautuksina takaisin osan hankkimiinsa välituotteisiin sisältyvistä arvonlisäveroista, kun taas yksityinen tuottaja ei niitä saa. Elinkeinoelämän järjestöjen tilaaman selvityksen mukaan arvonlisäverojärjestelmän erilaisuudesta johtuva kilpailuetu on kuvantamispalveluissa keskimäärin noin 9 ja laboratoriopalveluissa noin 8 prosenttia. Julkisen sektorin tuottaja, esim. erikoissairaanhoidon yksikkö, ei myöskään maksa kiinteistö- eikä tuloveroa. Verokohtelun erilaisuudesta johtuen julkisen palvelutuottajan saama kilpailuetu on merkittävä.

LPY:n mielestä lainvalmistelun yhteydessä olisi pitänyt toteuttaa laaja yritysvaikutusten arviointi hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Siinä olisi arvioitu lainmuutoksen vaikutukset palvelumarkkinoiden kehitykseen ja toimijoiden väliseen kilpailutilanteeseen. Tavoitteena tulee olla kilpailuneutraaliteetin saavuttaminen palvelumarkkinoilla.

Vaikutukset julkisyhteisöjen hankintakäytäntöihin

Hankintalain mukaan julkisyhteisöt voivat ostaa hyödykkeitä omistamiltaan ja hallitsemiltaan yksiköiltä kilpailuttamatta – ns. In House -sääntö. Suomessa tätä sääntöä on tulkittu melko lavasti. Muun muassa kunnat ja niiden toimintayksiköt, esim. liikelaitokset, ostavat kilpailuttamatta palveluja alueensa sairaanhoitopiireiltä sekä sairaanhoitopiirit ns. miljoonapiirin alueella toisiltaan.

LPY:n mielestä esitetty lakimuutos ei saa johtaa siihen, että kunnalliset terveyskeskukset, liikelaitokset ja osakeyhtiöt ostavat kilpailuttamatta kyseessä olevia työterveydenhuollon tukipalveluja toisilta julkisen sektorin yksiköiltä tai niiden omistamilta yhtiöiltä.

Lakimuutoksen liittyminen muuhun alan lainsäädäntöön

Hallitusohjelman mukaisesti on valmisteilla erikoissairaanhoito- ja kansanterveyslain yhdistäminen yhdeksi laiksi terveydenhuollosta. Samanaikaisesti on valmisteilla siihen liittyvät terveydenhuollon hallintolaki ja laki yksityisestä terveydenhuollosta. Näiden lakien valmistelussa tarkastellaan suomalaista terveydenhuollon palvelujärjestelmää kokonaisuutena, johon liittyvät palvelujen järjestäminen ja hallinnointi sekä rahoitus ja tuotanto.

LPY:n mielestä työterveyspalvelujen järjestäminen, rahoitus ja tuotanto liittyvät olennaisesti valmisteilla oleviin lakikokonaisuuksiin. Tästä syystä ei ole mielekästä toteuttaa esitettyä työterveyslain osittaisuudistusta suunnitellussa aikataulussa.

Yhteenveto

Edellä mainittuun viitaten Lääkäripalveluyritykset ry ei pidä perusteltuna toteuttaa esitettyä työterveyslain osittaisuudistusta. Esitetty lakimuutos vaikuttaa työterveyspalvelujen tuotantoon ja rahoitukseen sekä koko terveysalan palvelumarkkinoiden toimintaan ja kehitykseen. Näiden vaikutusten selvittäminen tulee tehdä huolellisesti eikä vedota muutamien palvelutuottajien tarpeista syntyneeseen kiireeseen.

Kunnioittaen,

Ismo Partanen
Toiminnanjohtaja
Lääkäripalveluyritykset ry